

TRGOVSKI

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 14. junija 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 70.

I. Š.

Naša industrijska politika.

Nedvomno od velike važnosti in koristi so za industrijo, obrtništvo, poljedelstvo in sploh za vse narodno gospodarstvo dela g. Milivoja Savića, katera izhajajo deloma v »Trgovinskem Glasniku«, deloma v posebnih knjigah, izdanja Ministrstva za Trgovino in industrijo pod naslovom: »Naša industrija i zanati (I.—III. del, Sarajevo, 1922 in 1923). Pisatelj, ki radi svojega visokega uradnega položaja in ozkega stika z našimi gospodarskimi krogi popolnoma pozna gospodarsko delo naše domovine, je poklican v prvi vrsti, da izrazi svoje bogato izkustvo ne samo v svojem administrativnem delovanju, temveč da ga izkoristi in da potrebna objasnja in svete prizadetim krogom in tako dela v splošni koristi. S svojimi publikacijami izpolnjuje to nalogo z velikim uspehom.

Ali kakor nobeno delovanje — kar je čisto naravno — ne more vsakogar zadovoljiti in kakor se vsaka stvar lahko gleda z raznih vidikov in stališč, tako se tudi delo g. Savića napada z raznih strani, posebno iz krajev tostran Save in Donave.

Važno stališče, ki izvira iz zelo patriotskega razumevanja gospodarstva v naši državi, katero se da lahko izvesti več ali manj iz vsakega članka g. Savića, sestoji v tem, da morajo biti posebno važna industrijska podjetja v rokah narodnih oseb: ne samo podjetnik, ampak tudi njegovi nameščenci morajo biti naši državljani oziroma ako so tujci, morajo biti izmenjani po naših državljanih. Ravno tako je stališče g. Savića, da se morajo podjetja v naši državi osnovati z našim, a ne tujim kapitalom. To ne velja samo za nova podjetja, ki se ustanovljajo, temveč tudi za podjetja, ki še obstajajo in katera morajo preiti v naše roke. Ta princip predstavlja brez dvoma idealen cilj, ali zanj treba imeti potrebne pogoje.

Gotovo bi bilo v nacionalnem pogledu zelo idealno, če bi bilo vse gospodarstvo v naši državi v naših rokah; da so prihodi iz vsakega podjetja v našo korist, a indirektno v korist same države. V svetovni vojni se je pokazalo, kako važno je, da država na svojem teritoriju proizvaja vse potrebno ne samo za vojsko ampak tudi za ostale državljane. Država se mora torej truditi, da v bodočih vojnah, katera lahko vsak čas nastanejo, krije vse svoje potrebe v državi sami. Žal, v tem oziru se je dozdaj malo storilo. Država nadalje zaključuje posojila v inozemstvu, v cilju oboroževanja vojske z materijalom, še vedno uvažajo stroje in industrijske proizvode iz inozemstva in malo se briga za to, da se osnuje te najvažnejše industrije v državi sami. Narodna ekonomija nas uči, da se more zdrava finančna politika voditi samo v državah z aktivno trgovsko bilanco, a to je mogoče samo tedaj, če je izvoz večji od uvoza. V tem oziru se mora dosti delati v naši državi, ne samo od strani gospodarskih krogov, katerim bi pripadala glavna inicijativa za osnovanje rentabilitetnih podjetij, temveč tudi od strani državnih administrativnih faktorjev in oseb, ki v glavnem vodijo našo politiko ali kateri upravljajo vse sile v neproduktivnem delovanju, mesto da bi se poprijeli produktivnega dela, katero bi bilo državi in samim državljanom koristno in katero bi se moralo podpirati od vseh strani.

Naša država, kakor ve vsakdo, ki pozna našo zemljo, obiluje v surovi-

nah vsake vrste ter ima v njih polno pogojev za razvitek raznih industrij. Ali drugih važnih pogojev za razvitek industrije ni. Prvo, kar bi bilo važno, je, da imamo strokovnjake, ki poznajo tehnično organizacijo raznih industrijskih panog in razmere v svetovni industriji. Pri osnovanju industrije se ne sme gledati samo na potrebe države, nego tudi na možnost konkurence od strani inozemskih proizvođačev. Kakor v vsaki mladi državi, imamo tudi mi v vsaki stroki preveč diletantov, a nimamo strokovnjakov.

Drugo, kar je potrebno pri osnovanju industrije, je podjeten duh. V naši državi se posebno po vojni zanimamo samo za podjetja, ki nam donajajo sigurne dohodke. Spekulacija podjetnikov gre za tem, da se vloženi kapital povrne v čim krajšem času. Gradbenik dela hiše, katera se morajo izplačati z visokimi najemninami že po 4. ali 5 letih. Pri nas uspeva trgovina, ki v glavnem ne zahteva od podjetnika drugega nego možnost, da poceni kupi blago ter ga čim dražje proda. Samo tak posel ima privlačne sile in ta metoda hitrega zaslužka se širi tudi na vse ostale panoge gospodarstva; vsak posel mora dovesti velik izkupiček brez velikega truda in strokovnega znanja. V tem oziru je treba iti drugo pot. Pred vojno je bil podjetnik zadovoljen s skromnim dobičkom, trudil se je, da s kakovostjo proizvodov pridobi konzumente in lahko je živel s svojim marljivim delom. Posebno kar se tiče industrije, mora podjetnik biti zadovoljen z malim dobičkom. Naravno, investicije, katera se vložijo v podjetja, so danes ogromne in izključeno je takoj v začetku dobiti dovoljne dohodke. Novo osnovane industrije lahko samo sčasoma donajajo dohodkov, če so osnovane na zdravi podlagi in če se osnujejo s potrebno previdnostjo, pri tem je treba imeti v vidu svetovne razmere dotične panoge industrije. Tako osnovana podjetja gotovo tekom leta doneso ne samo državi, temveč tudi podjetnikom največje materijalne koristi. Radi tega se mora pri osnovanju industrijskih podjetij vzeti neki riziko na se, kar pomeni, da le osebe z velikim kapitalom lahko uspešno delajo.

S tem prihajamo do tretje predpostavke za osnovanje industrij in to je velik kapital. Naši kapitalisti se morajo zbrati in vložiti svoj denar v zdrava podjetja, ne smejo iskati trenutno velikih dohodkov, ampak morajo biti zadovoljni z dohodki, ki prihajajo sčasoma. Od same države, katera ima vedno težkoče s svojim lastnim gospodarstvom, se ne sme pričakovati inicijative za osnovanje novih industrij, ker ne more svojega denarja vložiti v nove investicije. To morejo storiti mnogo lažje prizadete privatne osebe. Podjetnik mora imeti proste roke, mora nemoteno izkoristiti vsako konjunkturo, investirati pravočasno potrebne vsote itd.; vsega tega država ne more storiti pri svojem računskem in po budžetu omejenem poslovanju.

Država mora od svoje strani pospeševati razvoj industrije na druge načine kakor z ugodno carinsko, prometno, davčno in pristojbinsko politiko. Da država v tem oziru dela zelo malo in da pred vsakdanjimi pritožbami in industrijev trdovratno zapira oči in ušesa, to je žalosten pojav, ki se ga mora knjižiti na račun otroške bolezn mlade države, ki skoro nima strokovnih administrativnih organov, ampak samo diletante, katera menja vsak čas resorne ministre namesto stabilizacije resornih šefov, ki bi strogo pazili, da se ustvari in vzdržuje zdrava ekonomska politika.

Naš narod se mora uvesti v zdravo ekonomsko politiko. To ni tako lahko. Naša država je bila majhna. Industrija je bila samo malo razvita in z rokodelstvom so se pokrivala navadne potrebe naroda. V svetovni vojni je obstoječa industrija gotovo nazadovala, a zdaj se gotovo spet razvija. Ali ta razvoj se mora vršiti v čisto drugem obsegu. Kar se tiče industrije, je bila naša država svoj čas odvisna od tujih držav, ki so uvažale svoje drago blago in naš narod se je zadovoljil z najpotrebnejšimi industrijski-

mi proizvodi. V podobnem položaju je bil naš narod v sedaj osvobojenih krajih bivše Avstrije. Tudi tam je bila domača industrija malo razvita in rokodelstvo je zadostovalo v glavnem potrebam našega kmeta. Večja industrijska podjetja po največ niso bila naša, ampak tuja. Vendar so skoro vsa ta podjetja ostala v naši državi in deloma so prešla v narodne roke. V veliki meri so zaposlene tuje strokovne moči, ravno tako je angažiran tuj kapital.

(Dalje prih.)

Dr. Stojadinovič o našem gospodarskem in finančnem položaju.

Včerajšnja »Politika« objavila izjavo finančnega ministra dr. Stojadinoviča o gospodarsko-finančnem položaju, o stanju žetve kakor tudi o posojilu monopolne uprave. Gospodarski minister je mnenja, da momentana situacija kurzov tujih deviz, kakor tudi sedanje kolebanje dinarja ne more biti večjega in globočjega pomena. Posebno važnost polaga na ugotovitve, da je znašal naš izvoz v prvih 4 mesecih leta 1924 976.000 ton v vrednosti 2786 milijonov dinarjev napram 753.000 tonam odnosno 2 milijardam dinarjev v isti dobi prošlega leta. Prirastek je torej znaten. Dohodki države so znašali v juniju lanskega leta 583 milijonov dinarjev, v juniju letošnjega leta pa znašajo 783 milijonov dinarjev, kar pomeni 200 milijonov prirastka. Obtok bankovcev je znašal v letu 1924 6 milijard, danes pa znaša le 5½ milijard.

Naš izvoz je torej narastel in budžet je v ravnotežju, vrhu tega pa se je znižal obtok bankovcev. To so trije odločilni faktorji za vrednost dinarja. Za to ni nobenega poudara, da bi opustili dosedanjemu optimizmu. Politični odnosi tako zanimivi, kakor notranji niso taki, da bi nam ga mogli omajati.

Povodenj je sicer povzročila na travnikih in poljih škoda. Ker pa voda pada, obstoja upanje, da bo dana možnost, da se škoda zmanjša na minimum. Radi zadostnega dežja je pričakovati povsod bogate žetve. Treba je poudariti, da ne uspejajo le dobro posevki, temveč da je obdelane lefos mnogo več zemlje, kakor prejšnja leta. Slabe posledice agrarne reforme glede obdelavanja zemlje izginevajo vedno bolj. Na

poljih prostovoljcev in drugih kolo-nistov uspeva najboljšo žito, ki se prav nič ne razlikuje od onega na drugih rodovitnih poljih. Sladkorna kampanja bo v tem letu tako izdatna, da ne bomo krili le svoje domače potrebe, temveč bomo mogli izvoziti še okrog 1000 vagonov.

Pridelek tobaka iz leta 1923 je bil tak, da je dovoljeval napram prejšnjemu letu 10 kratno množino izvoza tobaka, to je 5 milijonov kilogramov. Za letošnje leto je vlada vložila pri sadilcih tobaka 650 milijonov dinarjev. V sled ekportski in prodaje bo ta kapital vrnjen v zimi odnosno prihodnjem pomlad. Ta način naložitve kapitala ima sicer neke težave, ker so velike vsote vezane na daljši čas, vendar pa se je ravno sedaj posrečilo monopolni upravi, da je sklenila pri neki grupi angleških bank v sporazumu s finančnim ministrstvom najeti posojila, ki bo znašala 300.000 funtov šterlingov s skupnim obrestovanjem po 9,5%, vstevši vse stroške. Ta interes angleških finančnih krogov je dobro znamenje za gospodarski položaj naše države. Angleški finančni krogi so pripravljani nuditi našim izvoznikom še nadaljne kredite. Kot kritičje za to posojilo služijo naše zaloge izdelanega tobačnega blaga.

Z ozirom na to, da je Narodna banka izčrpala kontingent bankovcev, ki je bil določen za izdajo in da noče nihi naše finančno ministrstvo nihi banka privoliti v povišanje obtoka bankovcev, dobiva zadržanje angleških finančnih krogov še večjo važnost za naš eksport. Namerava se v bodoče razširiti placement takih eksportnih posojil tudi za tobačno trgovino.

Nabavljalne zadrage državnih uslužbencev.

Ustanova teh zadrug je bila svoj čas zamišljena kot držana pomoč pri dobavi življenjskih potrebščin uslužbencem, ali danes po preteku treh let so si menda prizadehi konzumenti in država že na jasnem, da ta socialna akcija svojega idealnega smotra ni dosegla; državne uslužbence tare draginja prav tako občutljivo kakor vse druge sloje prebivalstva.

Nabavljalne zadrage drž. uslužbencev v naši državi niso drugzega kakor podružnice »Saveza« v Beogradu, velepodjetja, ki z nabranim in od teh zadrug zasluženim kapitalom na debelo kupčuje in seveda tudi na debelo zasluži.

Z zakonitimi odredbami je primerno preskrbljeno, da ostanejo zadrage v gotovi odvisnosti od tega »Saveza«, ki jim daje navodila, jih zalaga z blagom in kateremu so zadrage seveda precej zadolžene.

Sicer bi bila združitev nabavljalnih zadrug v centralno podjetje iz gospodarskega stališča neoporečna prednost in bi finančno krepko podprli »Savez« brezdvomno lahko jako ugodno vplival na dobavne cene, če bi v njegovem ustrojstvu bili dani pogoji za soc. delovanje, kakor je morda v zakonodaji zamišljeno.

Če pa pritožbe iz vrst zadržnikov, oziroma pojavi nezadovoljstva nočejo potihnihi, je pa stvar že zasledovanja vredna.

Danes »Savez« reprezentira obširno trgovsko podjetje, katerega vodijo v smislu naših nesrečnih upravnih metod, uradniki, katerim se je posrečilo na običajen način prihiti do teh prav čednih korit.

Razni »direktorji« in »inspektorji« vlečejo od te ustanove ne ravno skromne plače, in menda se tudi ne branijo slučajnih »zarad«, kakor jih ta posel pač nanese.

S kratka, upravni stroški »Saveza« nič ne zaostajajo za izdatki kakkega ministrstva, če računamo sijajne dijete in podobne prilike.

Člani zadrug opravljeno pričakujejo cenejše blago, ni jim ustrezno s pozivom se okleniti zadrugištva v okrepitvi podjetja, ki vrže samo izbranim konitarjem pri centrali dober zaslužek.

Uspah cele organizacije izvira pa neposredno iz ustrojstva posameznih zadrug, kojih posle vodi izvoljen upravni odbor, ki seveda naravnost ne razpolaga s trgovsko izobraženimi močmi v svoji sredi.

Temeljita in usodopolna napaka je prisojali recimo juristu, učitelju, častniku itd. trgovsko sposobnost, katero si strokovnjak pridobi v dolgotrajni praktični izobrazbi in ki je neobhodno potrebna za gospodarsko pravilno vodstvo takega podjetja, kakor je nabavljala zadruga. Nedavno je podala večja zadruga v Sloveniji na občnem zboru svoje letno poročilo, iz katerega je višina obrata z 8 milijoni dinarjev prav čedna posojanka. Nikakor pa ne odgovarja tej svoti izkazan čist dobiček, ki pri 1200 članih te zadruge komaj doseže pol odstotka tega zneska.

Po trgovski presoji so režijski stroški neprimerno previsoki, to pa zopet ima svoj izvor v birokratizmu, ki se razpase v zadruzi, katero vodijo osebe brez potrebnega širokega obzora.

Važno vlogo pri gospodarstvu zadruge pa nemara igra okolnost, da to trgovsko podjetje nima pravega gospodarja, ki bi imel osebni interes na njegovem dobrobitju, kakor ga ima vsak drugi trgovec ali zaseben podjetnik.

Seveda zahrjujejo vodilni kandidati pri vsaki priložnosti, da se jim gre za takozvani obči blagor, če prevzamejo odgovorne upravne posle; morebiti pa vendar uplivajo osebne koristi odborniške »časti« na odločitve, taka mesta prevzeti.

Trezno računajoč zadrugar pride tudi brez dokazilnega materiala kmalu do zaključka, da je upravni odbor precej draga ustanova, ki zaželjenih trgovskih uspehov v prid nakupovalnim cenam ne dopušča.

Značilno je dejstvo, da od 1200 članov neke zadruge krije komaj 70 svoje potrebščine v zadrugi prodajalni. Sedaj se začnejo zadruge posluževati kreditiranja kot reklamnega sredstva; da je ta način prodaje zelo riskanten, pogosto zelo škodljiv, nikakor pa ne pomeni socialno podporo, bi uvidel vsak količkaj trgovsko izkušeni človek; tudi zadruge bodo polagoma občutile nevarnost take manipulacije, pri kateri je potrebna največja previdnost. V prodajalnih cenah torej ne nudijo zadruge skoraj nobenih ugodnosti, pač pa se razlikuje recimo posrežba strank napram drugim prodajalnam po pomanjkanju običajne vljudnosti, ker se zadruga prodajalna smatra kot nekak državni urad.

V splošnem so zadrugne prodajalne založene z vsakovrstnim blagom; razven špecerije dobijo tam manufakturo, obleko in galanterijo, skratka, to je pravcati bazar.

V mestih, kjer imamo trgovino špecializirano, bo težko konkurirati recimo z dobrim tkanim blagom, ki ga ima špecialist v zalogi, težko bo prepričati stranko, da so čevlji v drugi ravno tako dobri, kakor v špecialni trgovini, osobito če je nakupovalnemu članu znano, da dobavlja čevlje isti odbornik, kakor ječmenovo kašo in petroleje, vrh tega pa je še pismonoša.

Nekdo je v prilog nabavljajnih zadrug izjavil, da iste tvorijo nekak regulator proti navijanju cen in da jim ta uspeh že zagaruje dejansko potrebo obstoja; čudno deluje ta »regulator«, ki sam kupuje pri trgovcih v dobičnem kraju na debelo.

V razgovoru z uglednim trgovcem o nabavljajnih zadrugah državnih uslužbencev je mož, ki je znan kot jako soliden in splošno spoštovan podjetnik, trdil, da si upa v enem letu zgraditi trinadstropno hišo, če

bi imel to število odjemalcev kakor šteje zadruga v tem kraju članov, katerim bi vrh tega še priznal po dva odstotka popusta.

V tej izjavi leži jedro cele kritike nad ustrojem naših zadrug, ki imajo sicer idealen, vsega priznanja vreden namen, ali dosegle ga niso, vsaj v korist njenih članov ne, ker je njih ustrojstvo pomanjkljivo.

Samo »Savez« v Beogradu z njegovimi »direktorji« ostane zadovoljen.

Izpremembe in dopopolnitve carinske izvozne tarife.

Ministrski svet je na seji dne 6. junija t. l. na podlagi čl. 5. zakona o izvozu in izvoznih carinah nastopne določil:

Tarifne postavke 1., 2., 3., 5., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 18., 19., 21., 22., 25., 26., 28., 29., 31. in 33. carinske izvozne tarife se izpremembe in se glasijo nastopno:

Tarifna postavka 1. Pšenica, rž in koruza: 1. pšenica 20, 2. rž 20, koruza 10 Din carine od 100 kg.

Tarifna postavka 2. Oves in ječmen: 1. oves 5, 2. ječmen 10 Din carine od 100 kg.

Tarifna postavka 3. Fižol, seno in sladkorna pesa: 1. fižol 25, 2. seno 2 Din carine od 100 kg; 3. sladkorna pesa (sveža ali suha) izvoz prepovedan.

Tarifna postavka 5. Konji in kobile: 1. preko 3 let starosti 200, 2. do 3 let starosti 100, 3. konji za klanje 50 Din od glave.

Opomnja 1. in 2. ostane neizpremenjeni v veljavi.

Tarifna postavka 8. Goveda in bivoli (tu sem se prištejajo tudi teleta): 1. živa 40, 2. zaklana: a) očiščena in dejana iz kože in sveže ali soljeno meso prosto, b) očiščena ali neočiščena, a ne dejana iz kože, 40 Din od 100 kg.

Tarifna postavka 9. Prašiči: 1. živi: a) do 70 kg žive teže izvoz prepovedan, b) preko 70 kg teže po izbiri izvoznika od 100 kg ali od komada 200, 2. zaklani 100, 3. meso, sveže ali soljeno 50 Din od 100 kg.

Opomnja: Kakor sveže ali soljeno prešičje meso se ocarinijo tudi jetra, srce, pljuča, ledice in jeziki, v svežem ali soljenem stanju.

Tarifna postavka 10. se razveljavlja.

Tarifna postavka 11. se razveljavlja. Opomnja ostane neizpremenjena v veljavi.

Tarifna postavka 12. Jajca 100 Din od 100 kg.

Tarifna postavka 14. Kože surove, suhe ali mokro soljene ali v apnu, z dlako ali brez dlake, goveje kože, teletina, ustrojena ali še nadalje predelana. 1. od domačih živali: a) goveje: surove, mokro soljene ali v apnu 1000, suhe 1000, b) telečje: surove, mokro soljene ali v apnu 1000, suhe 2000, c) ovčje ali kozje 200, d) jagnečje ali kozličje 200, 2. od divjačine brez razlike in od domačih zajcev 2000, 3. goveje ali telečje kože, ustrojene in nadalje predelane 200 dinarjev od 100 kg.

Tarifna postavka 15. Cunje, star papir in odpadki. 1. Cunje in tekstilni odpadki: a) nesortirani 600, b) sortirani: volneni 20, ostali: beli 600, drugačni 200; 2. star papir in papirni odpadki 100 dinarjev od 100 kg.

Tarifna postavka 18. se razveljavlja.

Tarifna postavka 19. Proizvodi gozdarstva. 1. Les v hlohkih: a) listnatega drevja: hrastov, orehov, javorov, jeseinov in brestov preko 30 cm povprečnega premera brez ozira na dolžino 10, b) od iglastega drevja: vseh vrst preko 20 cm povprečnega premera brez ozira na dolžino 30, c) ostali les prost, 2. predelan les brez razlike izvzemši: hrastovi železniški pragovi, hrastov špecialni stavbeni les in kostanjev les brez razlike prosto, 3. hrastovi železniški pragovi 15, 4. hrastov špecialni stavbeni les 15, 5. kostanjev les, palice in debla iz kostanjevega lesa, obdelan ali neobdelan, hrastovi hlodi od 20 do 30 cm povprečnega premera izvoz prepovedan.

Tarifna postavka 21. Dlaka (iz konjske grive in repa, goveja iz repa in zajčja) ter ščetine 1500 Din od 100 kg.

Tarifna postavka 22. Odpadki pri klanju živali: 1. goveji rogovi 200, 2. kosti, ekstrahirane ali neekstrahirane 200 dinarjev od 100 kg.

Tarifna postavka 25. Oljnatih plodi in semena 100 Din od 100 kg.

Tarifna postavka 27. se razveljavlja.

Tarifna postavka 28. Slive: 1. sveže proste, 2. suhe: a) etvirane proste, b) ostale v vrečah in sodih 3 Din od 100 kg.

Tarifna postavka 29. Zdrob in moka: 1. pšenična 3, 2. ržena, koruzna, ovsena ali ječmenova 5 Din od 100 kg.

Tarifna postavka 31. se razveljavlja.

Tarifna postavka 33. Perutnina: 1. živa 100, 2. zaklana 50 Din od 100 kg.

II.

Razveljavi se rešitev gospodarsko-financijskega komiteta ministrov z dne 12. januarja 1923, št. 1296 in z dne 24. februarja 1923, št. 10.852, s katerima se je na hrastove železniške pragove naložila carina v naturi. Razveljavi se hkratu tudi rešenje ministrskega sveta z dne 3. januarja 1924, s katerim se je tudi na borove železniške pragove naložila carina v naturi.

III.

Ostale odredbe in postavke sedanje carinske izvozne tarife ostanejo neizpremenjene v veljavi.

IV.

Ta odločba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih Novinah«.

P. br. 28.108, 6. junija 1924.

Predsednik ministrskega sveta:

Nik. P. Pašić l. r.

(sledijo podpisi vseh ostalih ministrov.)

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Trgovina.

Izdavanje potrdil o izvozu blaga. Trgovski krogi iz Hrvatske so poslali te dni generalni direkciji carin predstavko, v kateri prosijo, da se razveljavljena odredba 2. točke V. razpisa št. 188—1922, čimprej zopet uveljavi. Ta odredba določa, da morejo o izvozu blaga, ki se nabaja v tranzitnih skladiščih, izdajati potrdila le zbornice one države, katerih izvora je blago in da morajo carinarnice le taka potrdila smatrati za polno veljavna. Predstavko utemeljujejo s tem, da je carinski svet pri generalni direkciji brez dvoma prezrl, kako veliko škodo je povzročil z razveljavljenjem te uredbe domači trgovini.

Plačevanje terjatev v tuji valuti. — Kasacijsko sodišče je v sporni zadevi med nekim čehoslovaškim upnikom in našim dolžnikom odločilo, da so terjatve v tuji valuti plačljive v tuji valuti ali pa tudi v naši valuti, toda ne po kurzu na dan zapadlosti, ampak na dan plačila. S tem se je kasacijsko sodišče postavilo na povsod veljavno načelo, da so dolgovi plačljivi v valuti, na katero se glasi kupna pogodba in da nosi riziko valute upnik sam.

Nadprodukcija svile. Ministrstvo trgovine in industrije je odredilo, da se omeji produkcija svile v državnih tovarnah v Pančevu, Novem Sadu in Novi Kaniži, ker je še izdatna množina lanske leto izdelane svile neprodana na zalogi.

Italijanska trgovska bilanca. Polagoma prihaja spet v ravnovesje. Import Italije v letošnjem februarju se je napram lanskemu februarju importu znižal za enajst milijonov lir, dočim je eksport v isti dobi narasel za 355 milijonov lir. Diferenca med lanskim februarjem importom in eksportom je znašala 821 milijonov lir, letos pa samo še 456, se je torej zmanjšala za 365 milijonov. Če vzamemo januar in februar skupaj, vidimo tole: zboljšanje gre v prvi vrsti na račun živine, živil in tobaka, import je šel z ozirom na ista dva meseca leta 1923. za 272 milijonov dol, eksport pa za 264 milijonov gor. Ugoden je bil tudi položaj trgovine z žitom, gomolji itd.; od 645 milijonov lanskih lir je padel import letos na 329 milijonov, eksport se je pa dvignil od 27 na 131 milijonov. Tudi kategorija mleka in sirnih izdelkov je dobro odrezala, eksport od 28 na 55 milijonov gor, import od 8 na 3 milijone dol. Zelo narašča tudi izvoz zelenjave in sadja, lani 118 milijonov lir v dveh mesecih, letos 202; prav tako tudi izvoz mesa, rezancev in jajc, 35 in 66. Manj ugodna je bilanca v trgo-

vini semen, olja, masti, voska; import se je zelo dvignil, eksport je šel pa nazaj. V oddelku tekstilij se je dvignil tako import kakor eksport, zadnji še prav posebno. Na povišku importa je bil udeležen posebno surovi bombaž, za 203 milijone lir, volna (50), suhi kokoni (9). V povišanem eksportu omenimo bombaževino (23 milijonov lir), volneno blago (17), svilo (23), umetno svilo (36), konopljo in drugo predivo (4). Podoben je razvoj v oddelku mineralij, mehaničnih in kovinskih izdelkov, instrumentov in vozil. Kovine in žlindra so zvišale uvoz od treh milijonov lir na enajst, baker in spojivke od 62 na 65, stroji od 62 na 67, vozila od 6 na 15; import litega železa, železa in jekla se je pa znižal od 83 na 67 milijonov lir. Povišanje eksporta izkazujejo sledeči izdelki: vozila od 42 na 48, stroji in aparati od 18 na 19, navadne kovine in spojivke od 7 na 10, lito železo, železo in jeklo od 5 na 7. Lep je uspeh v oddelku kamnov, keramike, stekla itd.: import je šel za 6 milijonov lir nazaj, eksport pa za 11 milijonov gor. Zelo se je pa dvignil uvoz lesa in plutovine, od 57 na 74 milijonov. Splošen pregled pravi, da se bilanca zelo boljša.

Veledonkurz v mednarodni trgovini z bombažem. — Stara bombažna tvrdka Pferdmanges Preyer & Co. v Liverpoolu, ki ima zveze v Le Havreu, Bremen, New-Orleansu, Savannahu in Galvestonu, je zašla v konkurz. Pasiva znašajo glasom »Konfeksionarja« 167.471 funtov šterlingov, aktiva pa le 5.065. Firma je bila ustanovljena leta 1873.

Industrija.

Trošarine prosti sladkor za konzervne tovarne. — Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je izposlovala, da se v kratkem izda naredba, po kateri bodo smele konzervne tovarne za sadje dobiti trošarine prosti sladkor in sicer za one sadne konzerve, katere izvozijo v inozemstvo. S tem upa dvigniti konkurenčno zmožnost naših izdelkov v inozemstvu.

Prijava varstvenih znamk v Avstriji. Interesenti, katerim je rok registracije varstvene znamke v Avstriji potekel koncem leta 1921, morejo obnoviti registracijo, ako vložijo za to do 31. t. m. posebno prošnjo na trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico na Dunaju.

Produkcija rujavega premoga v Sloveniji v l. 1923. Kakor smo že poročali, se je v l. 1923. pridobilo v Sloveniji v 39 premogovnikih 16.969.563 q rujavega premoga. Ta proizvodnja se nastopno razdeli na posamezne premogovnike: Trbovlje 7.797.860 q, Velenje 1.998.800 stotov, Zagorje 1.891.000 q, Hrastnik 1.253.600 q, Kočevje 962.000 q, Ojstro 741.700 q, St. Janž 678.898 q, Rajhenburg 423.434 q, Zabukovca (državni premogovnik) 142.342 q, Brezovica (društva Mirna) 136.704 q, Brezno-Hudajama 129.600 q, Zabukovca (keramične industrije) 86.462 q, Nove Štore 59 tisoč 639 q in v ostalih manjših premogovnikih 285.954 q.

Denarstvo.

Obtok bankovev Narodne banke. — Po stanju dne 8. junija t. l. je imela Narodna banka v obtoku za 5512 milijonov dinarjev bankovev. Obtok se je izza dne 1. maja t. l. znižal za 11.8 milijonov Din.

Falzikati 100dinarskih bankovev. — Po časopisnih poročilih so v Vojvodini v obtoku ponarejeni 100dinarski bankovci, ki so pa tako slabo izdelani, da se pri količkaj paznem ogledovanju spoznajo. Sled ponarejevalcev vodi na Ogrsko.

Placement madžarskega inozemskega posojila. Predsednik madžarske Narodne banke Aleksander Popović, ki je vodil v Londonu pogajanja radi placementa inozemskega posojila, se je povrnil v Budimpešto. V svojem poročilu navaja, da se je od obligacij, ki se imajo izdati, posrečilo plasirati 75% v Londonu in 12% v Rimu. Ostale obligacije se bodo vrgle na trg v Parizu, Curihu in Amsterdamu.

Davki in takse.

Pobotniški kolek za službene prejemke zasebnih nameščencev. Vsa dosedanja prizadevanja prizadetih krogov, da bi prepričali generalno direkcijo posrednih davkov o razliki med plačo in mezdo, odnosno, da mezda ni identična s plačo, vsled česar delavske mezde niso zavezane taksi po tarifni postavki 33. takse tarife, so žal ostala brezuspešna.

Generalna direkcija smatra tudi mezde v širšem pomenu besede za plačo. Da se zadeva avtoritativno reši, bi bilo priporočljivo, da bi se izposlovala povodom kakega konkretnega primera odločba državnega sveta na ta način, da bi stranaka, ki je takso plačala, prosila za povračilo in v primeru, da bi se ji povračilo ne dovolilo, vložila pritožbo na državni svet. Zadeva je tolike važnosti, da bi bilo nujno potrebno, da se provocira odločbo najvišje instance.

Kateri kraji se smatrajo za kopalnišča po tar. postavki 62. taksne tarife? — Za kopalnišča, v katerih se plačuje za pravico točiti pijače taksa po točki a) tarifne postavke 62. (1500, 1000, 750 ali 500 Din), se po naredbi generalne direkcije posrednih davkov z dne 3. marca 1924., št. 9607 morajo smatrati le oni kraji, kateri imajo zdravilne vode in v katere prihajajo obiskovalci v ta namen, da se v zdravilnih vodah kopljejo zaradi zdravljenja.

Carina.

Nova carinska tarifa. Te dni se vrše v Beogradu konference ministra za finance dr. Stojidanoviča z ministrom trgovine in industrije o novi carinski tarifi. Konference se v kratkem dovrše, nakar bo končno o tarifi odločeval ministrski svet. Zadeva je nujna, kajti dokler se tarifa ne določi, se trgovska pogajanja med našo in italijansko delegacijo ne morejo nadaljevati.

Carinska ekspozitura na postaji Bled. Na postaji Bled se je z dnem 1. t. m. otvorila carinska ekspozitura. Na številno došla vprašanja o delokrogu te ekspoziture sporočamo, da ima ekspozitura namen edino pregledovati potniško prtljago inozemskih izletnikov pri prihodu ali odhodu. Ekspozitura bo poslovala edino v kopalniški sezoni.

Sprejetje madžarskega carinskega tarifa. Madžarska narodna skupščina je v drugem branju sprejela osnutek novega carinskega tarifa. Predloga je bila sprejeta le z malenkostnimi spremembami v prvotni obliki. V prihodnji seji se bo vršilo tretje branje. Kakor je pričakovati, stopi novi tarif v veljavo z novembrom, potem ko se izdela še izvršilna naredba. Dotlej upajo, da se bodo uspešno uvedla trgovinska pogajanja s sosednjimi državami.

Trboveljski premog in drva
dobavlja
DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Promet.

Direktni denarni promet z inozemstvom potom poštne nakaznice in poštnega čekovnega urada. — Trgovski in industrijski krogi nujno želijo, da se v okvirju določb deviznega pravilnika čimprej otvori direktni denarni promet z inozemstvom potom poštne nakaznice brez omejitve zneska ter potom poštnega čekovnega urada v smislu določb madriške mednarodne poštne konvencije. Otvoritev take mednarodne denarne službe bi imelo tudi za državo brez dvoma velike prednosti. Obenem bi pa bolje ustrezalo interesom naših obrtnikov, trgovcev in industrijalcev, ki želijo tem potom poravnati svoje dolgeve in terjatve. Preprečile bi se mnogoštevilne tožbe, ki se pogosto čujejo zaradi visokih bančnih manipulativnih stroškov. Ker je poštne denarni promet koncentriran pod enim vodstvom, odpade v tem oziru vsak pomislek glede državne kontrole. Gospodarski krogi so predvsem zainteresirani na otvoritvi prometa s sosednjimi državami, s katerimi smo v najživahnejših poslovnih stikih in sicer z Italijo, Avstrijo, Čehoslovaško in Nemčijo. Umestno bi bilo, da bi naše ministrstvo pošte in telegrafa čimprej stopilo v to svrhu v stik z inozemskimi poštami upravami, da bi se pri pogajanjih za trgovsko pogodbo z Italijo in pozneje z Avstrijo in Čehoslovaško sklenili tezaevni sporazumi.

Železniška konvencija med Francijo, Avstrijo, Švico in našo kraljevino. — Po naših informacijah se je med Francijo in našo državo s soudeležbo Avstrije in Švice pred kratkim sklenila konvencija za prevoz raznih naših proizvodov v Francijo in obratno v tranzitu via Arl-

berg. Določene so direktne carinske postavke in zagotovljena je tudi direktna odpreda. Voznina se bo plačevala v naprej ali naknadno, izključeno pa ni tudi povzetje. Vozna tarifa temelji na normalnih tarifah omenjenih držav. Samo Avstrija je pristala na znižanje svojih tarif v tranzitu, ker bi se moral promet sicer vršiti preko Italije. Konvencija se nanaša na nastopne predmete našega blaga: les, slive, jajca, perutnina, pšenico, oves, pšenično moko, rude, železo, mangan, baker, antimon, kodeljo, lan, sirove kože, ustrojene kože, slani, svinjsko mast, kostanjev in hrastov ekstrakt, tobak v listih, rezanci sladkorne pese in blago vseh vrst iz tarifnega razreda III. a), b). Nadalje se nanaša konvencija na sledeče predmete francoskega izvora: stroje, železo in jeklo v palicah, okroglo železo in jeklo, pločevino, tračnice, sirovo železo itd. V kratkem se sklene enaka konvencija tudi s Švico.

Direktna odpreda železniških pošiljav na lokalnih železnicah. Normalizacija vseh vicinalnih železnic v Sloveniji je bila nameravana s pričetkom tekočega leta. S to normalizacijo bi se vicinalne železnice tarifno in prometno mogle izenačiti z glavnimi progami. Kakor smo informirani, so uprave lokalnih železnic zahtevo centralne železniške uprave odklonile, ker bi se jim z normalizacijo upravni stroški bistveno povečali, dočim bi se dohodki zmanjšali. Teh bremen in žrtev uprave lokalnih železnic nočejo prevzeti nase toliko časa, dokler se ne reši med njimi in državo vprašanje državnega jamstva za minimalne dohodke, ki so potrebni za obrestno službo prioritarnih obilgacij. Rešitev tega perečega vprašanja je nujna. Bilo bi priporočljivo, da bi zainteresirani s kolektivno vlogo na upravne svete delniških družb za lokalne železnice v Sloveniji podprli akcijo, katera se je v tem oziru pokrenila od poklicnih korporacij.

Znižanje tarife za prevoz moke v pasivne kraje. Iz krogov mlinarske industrije smo dobili nastopni dopis: Iz naredbe ministrstva saobračaja, s katero se je znižala tarifa za prevoz moke, ni razvidno, katere oblasti se smatrajo za pasivne kraje in za katere prometne relacije velja 40% popust od normalne tarife za prevoz moke. Posebno smo zainteresirani na tem, da se uradno pojasni, ali se smatrajo ljubljanska in mariborska oblast tudi kot pasivni kraji glede preskrbe z žitom in moko ali ne, odnosno kateri deli veljajo za pasivne. Po lanskoletni naredbi ministrstva za socialno politiko je štela Slovenija med pasivne kraje, ker je navezana na import žita iz Vojvodine in Srema. Ako bi se znižanje tarife uveljavilo tudi za Slovenijo in sicer samo za prevoz moke, bi bilo to za našo mlinarsko industrijo, katere položaj je že od leta 1921. trajno kritičen, katastrofalno. — Opomba uredništva. V naredbi se omenja samo južna Dalmacija in Crna gora, medtem ko se ostalih pasivnih pokrajin naše države ne navaja. Da se prepreči morebitno pogrešno tolmačenje, je po naših informacijah Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ukrenila potrebne korake, da se prepreči oškodovanje naše razvite mlinarske industrije.

Madžarski prevoz blaga na progi Budimpešta—Zagreb—Reka. — Iz Beograda poročajo, da se vrše v ministru trgovine pogajanja za pogodbo o tranzitnem prevažanju madžarskega blaga na progi Budimpešta—Zagreb—Reka. S tem se ulegne izdatno znižati madžarski promet v tržaško pristanišče. Po zadnjih statističnih podatkih je Madžarska v mesecu februarju t. l. uvozila v tržaško pristanišče 83.501 q, izvozila pa 58.766 q blaga.

Izvoz in uvoz.

Prepoved uvoza naše živine v Švico. Švicarski veterinarski urad je dne 20. maja t. l. prepovedal uvoz klavne živine iz naše države, Avstrije, Madžarske, Rumunije in Čehoslovaške. Uvozna dovoljenja za živino, ki je že na potu, ostanejo še v veljavi. Veterinarski urad utemeljuje prepoved s tem, da je pri živini iz omenjenih držav pri veterinarski preiskavi ugotovil živalske kužne bolezni.

Izvoz italijanskega sladkorja. Italijanska vlada je za enkrat dovolila izvoz 100 tisoč stotov sladkorja, ker se cenil produkcija sladkorne kampanje 1923/1924 na 4 milijone stotov, dočim znaša lastni konzum le 3.2 milijonov stotov.

Razno.

Skupna konferenca italijanskih in jugoslovanskih gospodarskih krogov. Trgovske zbornice v Benečiji so povabile naše gospodarske kroge na konferenco, ki se vrši dne 14. in naslednje dni v Padovi, kjer se hkrati otvori tudi velesejm. Na konferenci se bo razpravljalo o gospodarskih odnošajih med obema državama in o možnosti čim ožjih trgovskih stikov, o prometnih zvezah in železniških tarifih, o carini, o bančnih zvezah, informacijski službi itd. Za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani se udeležuje konference zbornični tajnik Ivan Mohorič, zbornični pristav dr. Ivan Pless in veletrgovec Ernest Hieng iz Ljubljane.

Naši odnošaji z Madžarsko. Po obvestilu ministrstva zunanjih zadev v Beogradu se namerava pri sedanjih gospodarskih pogajanjih z Madžarsko skleniti in sicer po večini na podlagi trianonske mirovne pogodbe nastopne konvencije: 1. Ureditev vprašanja državljanstva in opcije; 2. vprašanje razdelitve arhivov; 3. obveznice predvojnih negažiranih dolgov; 4. razdelitev bivših avstro-ogrskih fondov; 5. vprašanja, ki se tičejo socialnega zavarovanja; 6. ureditev prometa dvolastnikov; 7. konvencija za sanitetno pomoč; 8. sporazum glede ujetnikov in internirancev; 9. veterinarska konvencija; 10. ukinitve sekvestrov; 11. vprašanje vodnih potov in rek; 12. železniško-prometna vprašanja; 13. ureditev privatnih dolgov; 14. prenos sedežev trgovskih družb; 15. konvencija o pravni pomoči; 16. konvencija glede zavarovalnih družb; 17. vprašanje potnih olajšav in potnih listov; 18. ureditev vprašanja pokojnin; 19. konvencija za preprečitev dvojne obdačbe in najbrže tudi 20. vprašanje razdelitve samoupravnih enot. Interesenti, ki bi imeli glede ene ali druge konvencije kakšne specialne želje, naj jih s primerno utemeljitvijo čimprej sporoče Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Savez nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev. Savez je bil ustanovljen leta 1921. Ob ustanovitvi je imel včlanjenih 37 zadrug. Ob koncu leta 1923. drugega polnega leta poslovanja je bilo včlanjenih 135 zadrug z 434 deleži. Po pokrajinah se razdele te zadruge nastopno: Hrvatska in Slavonija 38 zadrug z 9139 člani, Srbija 26 zadrug z 9519 člani, Slovenija 19 zadrug z 4784 člani, Bosna in Hercegovina 17 zadrug z 5767 člani, Južna Srbija 14 zadrug z 2545 člani, Vojvodina 10 zadrug z 4259 člani, Dalmacija 8 zadrug z 1866 člani in Crna gora 3 zadruge z 1137 člani. Koncem leta 1923. so štete torej vse zadruge 39.016 članov. Na vsako zadruge odpade povprečno po 285 zadrugarjev. Pod tem povprečnim številom je bilo 99 zadrug, a nad njim 38. Najnižje število zadrugarjev v eni zadruzi je bilo 14 (Valjevo), a najvišje 5913 (Beograd). Proti koncu poslovnega leta 1923. je bilo v 86 krajih gibanje za osnovanje zadruge. Kreditna sposobnost vseh zadrug je znašala ob koncu leta 17.315.966 Din in sicer rezervni fond 1.833.866 Din, deleži 4.861.250 Din in jamstvo po pravilih 10.620.850 Din.

Stalna razstava ministrstva za narodno zdravje. Lekarniški odsek ministrstva za narodno zdravje se pritožuje, da se industrijalci še niso odzvali pozivu, da pošljejo predmete, odnosno modele, fotografije, načrte in popise svojih proizvodov itd. za stalno razstavo, katero namerava ustanoviti ministrstvo za narodno zdravje. Ministrstvo želi, da se vsi predmeti, potrebni za zdravljenje in nego bolnikov, nabavijo doma, medikamenti v ožjem smislu, pa tudi vsi drugi predmeti, oprave in druge potrebščine za bolnice, mila, razna kemična sredstva, razni aparati, kartonaže in razna posoda za lekarne itd. Izložba bo nameščena na takem kraju, da bode lahko dostopna vsem zdravnikom in lekarnarjem. Pod neposredno upravo ministrstva za narodno zdravje je tudi »Apotekarsko in sanitetsko slagalističe« v Beogradu, ki ima po zakonu nalogo, da kupuje na debelo razne predmete, s katerimi oskrbuje vse bolnice v državi, dočim naj bi bila neposredna nabava od strani bolnic omejena. Ta sistem, s katerim se pocenjuje nabava, je že v predvojni dobi obstojal v Srbiji in se ga hoče postopoma razširiti na celo državo. Iz tega razloga je posebno važno, da dobi

ministrstvo natančen pregled o naši proizvodnji v svoji stalni razstavi. — Priporočamo vsem proizvajalcem naštetih in podobnih proizvodov, da se v lastnem interesu odzovejo pozivu ministrstva.

Nemške izgube vsled špekulacije s francoskim frankom. V poučenih krogih se cenijo efektne izgube, to je difference, ki jih mora Nemčija odpremiti v inozemstvo vsled izgub pri špekulaciji s francoskimi franki, na 300 zlatih milijonov.

Gospodarske zahteve dalmatinskih vinogradnikov. — Pred kratkim se je vršil v Šibeniku mnogoštevilno iz vseh delov Dalmacije obiskan kongres dalmatinskih vinogradnikov. Na kongresu sprejeta resolucija ugotavlja, da postaja vinska kriza vsak dan večja in da preti vinogradnikom gospodarska katastrofa. Lanskoletni pridelki po večini še niso prodani. Potrebno je torej, da se v čim izdatnejši meri olajša izvoz in konzum vina, ker je notorično, da je v naši državi nadprodukcija vina. Krizo pa pospešuje še davčna politika, ki nalaga prav na vino odnosno na žganje, izdelano iz vina, visoke trošarine in naklade. Da se ta kriza vsaj nekoliko ublaži, zahtevajo vinogradniki med drugimi zahtevami lokalnega pomena: 1. da se ukine pobiranje točarskih taks in trošarine na žganje iz vina in vinske drozge; 2. da se zabrani pobirati samoupravne trošarinske naklade na pijače, ki se prevažajo iz ene občine v drugo; 3. da se za prevoz vina po železnici opusti pobiranje prevoznine ali prevoznina vsaj izdatno zniža; 4. da se omogoči izvoz vina v inozemstvo in 5. da se odpusti vinogradnikom vse kazni, katere so jih zadele vsled prestopkov zakona o taksah. — Na kongresu se je osobito povdarjalo potrebo, da se zakon o taksah v sporazumu s poklicnimi organizacijami in korporacijami vseh gospodarskih krogov revidira in prilagodi potrebam narodnega gospodarstva, ker v sedanji obliki preprečuje razvoj in razmah trgovine in točenja pijač.

Izseljevanje v Zedinjene države ameriške. — Izseljeniški komisariat v Zagrebu objavlja: Vrhovno sodišče v Washingtonu je izdalo odločbo, s katero se ukinja ugodnost, da bi smeli, oni ki se vračajo v Ameriko, pripeljati s seboj žene in otroke, ako je kvota za priseljevanje izčrpana.

Micun pogodba. Kakor poroča »Berliner Tagblatt«, se bode kabinet izrekel v sporazumu s porurskimi industrijci za podaljšanje Micun-pogodbe do 15. julija. Končna ureditev v tem vprašanju se pričakuje šel potem, ko se sestavi novo francosko ministrstvo.

Dobava, prodaja.

Prodaja stare vojaške opreme. Pri oddelku zavoda za izradu vojne odeče v Skoplju se bo vršila dne 2. julija t. l. prodaja stare vojaške opreme.

Dobava moke. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 26. junija t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 10 vagonov pšenične moke št. 6 tipa novosadske borze.

Dobava raznega materiala. Pri smodnišnici v Kamniku se bo vršila dne 24. junija t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave envelop-pečatak, žebeljev, železa, barv in kita, dekstrina in špirta, stekla, oglja, krtač in metelj, kroglic, vijakov, usnja in jermenov ter žag.

Dobava železa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 4. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave ogletega železa.

Dobava šamotne moke. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 4. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30.000 kg šamotne moke.

Dobava žebeljev in vijakov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 3. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih žebeljev in vijakov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanska borza za blago in vrednote

razpisuje

mesto tajnika za borzno razsodišče.

Ponudniki naj navedejo dokaz o: a) jugoslovan. državljanstvu; b) dosedanji neoporečnosti; c) dovršenih pravnih študijah; č) sposobnosti za sodnijsko službo (dokaz o položenem praktičnem sodnijskem izpitu); d) večletni sodni praksi posebno pri trgovskem sodišču; e) znanju jezikov. Detajlirane ponudbe z navedbo referenc in zahtevkov se naj naslove do konca junija 1924 na Tajništvo ljubljanske borze za blago in vrednote, Kongresni trg št. 9, I. ndstr. (Filharmonija).

V Ljubljani, dne 14. junija 1924.

Veletrgovina A. SARABON

v Ljubljani
priporoča

špicerijsko blago
raznovrstno žganje moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudniško vodo
Lasna pražarna za kavo
in mlin da dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Tehtnice

vseh vrst najceneje izdeluje
in popravlja novo ustanovljena
tvrdka

LOVRO ROZMAN, Ljubljana
Križevniška ulica št. 9.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh
opremah Gritzner, Adler za
rodbinsko in obrtno rabo,
istotam igle, olje ter vse po-
zamezne dele za vse sisteme.
En gros!

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

Trgovina s hišnimi potrebščinami,
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanasto, kameni-
nasto in stekleno robo.

Na debelo I Na drobno I

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vse
popravila in vožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

ŽLICE, VILICE,

kuhinjske in žepne nože, jedil-
no orodje, pipce, škarje, žepna
ogledala, ustnike za cigarete,
pipe - mornarice, merila (po-
šeti), »Ilirija«, »Jadransko« čistilo,
leščilo, masti in apretura za
usnje, olje za šivalne stroje,
črnilo in gumi-arabikum na
debelo pri tvrdki
Osvald Dobeic, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg št. 9.

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl,
kit in zajamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA
Z OM. ZAV.

Ljubljana,
centrala

Maribor
podružnica

Novi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Mi smo znižali ceno našim la jermenom na Din 145- za 1 kg.

Na veliko odgovarjajoči popust.

Nabavno središče za poljedelske stroje:
Krunoslav Stj. Jakovlić k. d.

Glavno zastopstvo:

International Harvester Company of America,
Chicago.

Zagreb, Martičeva ulica 14, vogal Radišine ulice.

Brzjavlj: Poljostroj.

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in
mlevskih izdelkov
priporoča iz svoje zaloge
vse vrste pšenične
moke najboljših
banaških
mlinov,
otrobe, koruzne
in ajdove izdelke, kašo,
ješprenj, nadalje pšenico,
koruzo, oves, fižol
in druge
poljske pridelke.
Telefon šte. 449.
Brzjavlj: VOLK.

ZARTEVAJTE PONUDEE!

Tančica za krste

okraski, mrtvaški čevlji, žepni
robcji, razni trakovi, vezena,
čipke, nogavice, otroške če-
pice, sukanec, moderc, vilice
in verige, vezalke, pavola
kvačkanec D. M. C., prejca za
vezenje, elastika, podpekniki
»Eterna« in razni gumbi vedno
v veliki izbiri pri tvrdki
Osvald Dobeic, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9.

Hiša in gostilna

Enonadstropna hiša s staro gostil-
no, pripravna tudi za vsako drugo
obrt, ob deželni cesti, v bližini že-
lezniške postaje v Kočevju, se
proda. K hiši spada: gospodarska
poslopja, lep sadni vrt, njive, trav-
niki in gozd. — Pojasnila daje
tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

JUGO EKSIM

Trgovska družba. Vekoslav Pelc & dr.
Eksport **LJUBLJANA** Import
Vegova ulica 8

Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga
mлина »UNION« Osljek

TRGOVINA

s špicerijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom,
deželinimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi iz-
delki na debelo in drobno

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo,
nogavice, potrebščine za
čevljarje, sodlarje, rinčice,
podloge (belgier), potreb-
ščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanec, vezenino,
svilo, tehtnice decimalne
in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

10 krat dražje nego z ogljem

→ Stroški pri vporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali
stabilni motor z patent.
»Hag-Generatorjem«
Prospekt in reference daje
Jugo-Hag
LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24
Telefon št. 560

→ Stroški pri vporabi oglja

Razglednice

vseh vrst, pisemski, kancelijski,
konceptni, trgovski, svilen,
krep, gladilni, stekleni, ovojni,
maščobni, pergament, kredenč-
ni in tafel (barvan) papir, pa-
pirnate servijete, vpisalne knji-
žice, notese ter barvice pri-
poroča

veletrgovina Osvald Dobeic,
Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Pristopajte kot član k društvu
»TRGOVSKA AKADEMIJA«

Oglašajte v Trg. listu!

Veletrgovina Osvald Dobeic,
Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9
priporoča svojo bogato zalogo
raznega dišečega in brivskega
mila, zobni prašek in pasto
»Kalodont-Elida« ter vse druge
galanterijske predmete po naj-
nižjih cenah.

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Simon Gregor-
čičeva ulica, se priporoča cenjenim
trgovcem in uradom za naročila vseh tiskovin!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18,300,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd

Telefoni: 159, 146, 458